

Valgseier i lokalvalget 2023

Arbeiderpartiet skal vinne kommune- og fylkestingsvalget 2023.

Det viktigste grunnlaget vi har for å vise hva vår politikk betyr for folks hverdag er programmene i hver enkelt kommune.

Sentralstyret har oppnevnt Lokalpolitisk utvalg til å jobbe frem gode lokalpolitiske saker for valget i 2023. Utvalget skal levere en uttalelse som foreslår noen pilarer og konkrete saker for valget som bygger på partiprogrammet.

Utvalget vil sette søkelys på politikk som avgjøres i kommuner og fylker, og ber om vår hjelp i å utvikle innholdet.

De ber om korte innspill på maks 2-3 avsnitt per spørsmål.

Skape arbeidsplasser og et seriøst arbeidsliv

Alle som kan jobbe, skal få mulighet til det. Arbeiderpartiet vil ha en politikk som tilrettelegger for arbeidsplasser, og vil vi bygge et fellesskap som stiller opp for å hjelpe folk i arbeid.

Kommunene og fylkene skal være gode arbeidsgivere. Flere kommuner har tatt kraftfulle grep for å få ned andelen deltid. Andelen heltidsansatte har økt, men vi har fortsatt en jobb å gjøre. Rundt halvparten jobber deltid i kommune-Norge.

Andelen deltid er høyest i pleie- og omsorgssektoren og flere kvinner enn menn jobber deltid.

Kommunene og fylkene er viktige for å skape flere arbeidsplasser gjennom fylkeskommunale utviklingsmidler, aktivt samarbeid med næringslivet, videregående utdanning og læreplasser, og reguleringsarbeid.

En ny rapport viser at kommuner som skaper flere arbeidsplasser enn befolkningsutviklingen tilsier har flere fellestrekk, som langsiktige strategier, at de jobber regionalt, utnytter geografiske og næringsmessige fortrinn.

Kommunene har også viktige oppgaver med å hjelpe folk ut i arbeid gjennom Nav, flyktningkontoret m.m.

Flere kommuner har innført modeller for å bekjempe sosial dumping og stille skjerpet krav ved utlysning av offentlige anskaffelser Dette har vist seg å være et godt virkemiddel i kampen for å forhindre sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Spørsmål:

Hva er de største utfordringene knyttet til et seriøst og anstendig arbeidsliv i kommunen og/eller fylket?

Hvordan kan kommunen og fylket samarbeide bedre med næringslivet i egen region – både for å ivareta eksisterende næringsliv og å få til nye grønne arbeidsplasser?

Og hvordan kan kommunen og/eller fylket bli en (enda) bedre arbeidsgiver?

Klima og natur - rammen rundt all politikk

Klima- og naturkrisen er vår tids største utfordring. Menneskelig aktivitet varmer opp jordkloden og samtidig fortrenger vårt forbruk planter og dyr sine leveområder.

Begge deler øker faren for dramatiske endringer av både klima og natur.

Arbeiderparti-styrte kommuner og fylker skal være miljøvennlige og bidra med tiltak som kutter klimautslipp.

Kommunesektoren kan ha en vesentlig rolle i omstillingen til lavutslippssamfunnet både gjennom direkte virkemidler, som anskaffelser, transport og vedlikehold av bygg, og indirekte virkemidler, som samfunnsutvikler og planmyndighet.

Det lages en del statistikk som sier noe om klimagassutslipp i norske kommuner, blant annet fra Miljødirektoratet, som kan gi innsyn i situasjonen i egen kommune.

Spørsmål:

Hvilke utfordringer har din kommune og/eller fylke med å kutte klimagasser, ivareta natur og klimatilpasning?

Hvilke verktøy og løsninger vil dere prioritere framover?

God helse og livskvalitet for alle

Antall eldre over 65 år vil i 2030 passere antall barn og unge under 20 år, og gapet vil fortsette å vokse. Andelen eldre i befolkningen øker i verden og gir oss både muligheter og utfordringer. Å legge til rette for lange, aktive, gode liv blir en av de viktigste oppgavene for fellesskapet de neste tiårene.

Kommunens kostander til unge pleietrengende har også økt betydelig de siste årene som følge av blant flere brukere.

Koronapandemien har økt oppmerksomhet rundt psykisk helse. Samtidig kritiseres mange kommuner for lang ventetid for behandling og manglende behandlingstilbud for ungdom med psykiske problemer og rusproblemer.

Undersøkelser fra FHI viser at flere sliter med ensomhet og psykiske plager, en av tre studenter er ensomme, den psykiske belastningen er størst der smitteverntiltakene har vært mest omfattende. Men framtidsoptimismen er allikevel høy, særlig blant unge.

Spørsmål:

Hvilke utfordringer blir viktigst å løse for din kommune og/eller fylke i årene som kommer for å sikre god helse og livskvalitet for alle innbyggere?

Hvordan skal vi løse disse utfordringene?

Gode oppvekstsvilkår

Et flertall av norske elever trives i den norske skolen (88 pst.). Det er likevel bekymringsfullt at mange elever også sier at det er mye skolestress.⁶ Det er dokumentert sammenheng mellom stress i skolen og psykiske helseplager, og Ungdata har registrert økning av selvrapporterte psykiske plager blant norske tenåringer hvert år siden 2010.

En god skole og oppvekstsvilkår er avgjørende for at alle mennesker skal ha mulighet til å utvikle seg og mestre livet. Etter nesten to år med korona-epidemien har ungdom tapt både mye læring og sosiale møteplasser, og frafallet fra fritidsaktiviteter ser ut til å bli stort. De negative konsekvensene av dette blir viktige å møte med politiske løsninger.

Vi vet også at hvordan vi organiserer skolen får betydning for om forskjellene øker og hvilke muligheter den enkelte får videre i livet⁷. De siste årene har andelen barn som vokser opp i lavinntektsfamilie økt. At både den enkelte familie og fellesskapet stiller opp blir viktig for å sikre at ulikhetene ikke øker mer.

Spørsmål:

Hvordan vil dere beskrive barn og unge sine utfordringer i deres kommune og/eller fylke?

Hvilke grep har størst betydning for å sikre en god barndom, oppvekstsvilkår, overgang til voksenlivet i deres kommune og/eller fylke?

Levende byer og bygder

Vi mener at alle innbyggere skal ha like muligheter over hele landet. Utfordringene kommunene står overfor er ulike, men alle kommuner vil oppleve økende ubalanse gjennom en større andel eldre. For mange distriktskommuner er manglende tilflytting en utfordring. Flere steder er mangel på arbeidskraft med rett kompetanse et hinder for gode tjenester fra det offentlige og utvikling av lokalt næringsliv og frivillighet. Vi må bygge sosialt bærekraftige samfunn basert på tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang på arbeid og gode nærmiljø.

For mange barn i Norge vokser opp i fattigdom. Vi må ta det økende gapet i ulike levekår på alvor både innad i byer og mellom ulike deler av landet.⁸ I noen byer er det stadig vanskeligere for vanlig folk å eie sin egen bolig, mens i noen distriktskommuner er manglende boligbygging et problem. Ulikhetene må ned i hele landet.

Kommunene og fylkene er en viktig støttespiller for lokal frivillighet, kultur, friluftsliv og idrett. Attraktive og levende lokalsamfunn bygges gjennom et samarbeid mellom det frivillige og det offentlige som skaper fritidstilbud og møteplasser som er tilgjengelig for hele for befolkningen. Kommunene har ansvar for at nyankomne får et godt fotfeste og kommer i arbeid. Det er viktig å møte den enkelte på en god måte, sikre utdanning og mulighet for arbeid og involvere frivillighet og sivilsamfunn i arbeidet med integrering. Kommunene skal være rustet til å gjøre en god jobb med integrering.

Spørsmål:

Hvilke utfordringer er størst i din kommune og/eller fylke for å sikre levende byer og bygder?

Hvordan skal vi skape attraktive, inkluderende og gode lokalsamfunn?